

12 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Στο παρόν Παράρτημα παρατίθεται η αξιολόγηση των Περιβαλλοντικών Στόχων ανά Τομέα Προτεραιότητας του ΕΠ. Στον ακόλουθο **Πίνακα** παρουσιάζεται η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών στόχων ανά Τομέα Προτεραιότητας με τη συνδρομή Καθοδηγητικών Ερωτήσεων και εκτιμώνται οι μεταβολές. Σημειώνεται ότι όπως έχει προαναφερθεί, οι Τομείς Προτεραιότητας 7 και 8 περιλαμβάνουν αποκλειστικά τεχνικές επιμέρους δράσεις υποστήριξης. Συνεπώς, καθώς η εφαρμογή τους δεν αναμένεται να προκαλέσει οποιαδήποτε αλληλεπίδραση με περιβαλλοντικές παραμέτρους, δεν θα αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω ανάλυσης στα πλαίσια της παρούσας Ενότητας.

Πίνακας 12-1: Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών στόχων ανά Τομέα Προτεραιότητας και εκτίμηση των μεταβολών

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Τομέας Προτεραιότητας 1: Προώθηση της Καινοτομίας και Στήριξη της Επιχειρηματικότητας.		
Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ1Α: Προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και η αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα οδηγήσουν σε απώλεια οικοσυστημάτων; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν προστατευόμενες περιοχές; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν δυσμενώς τα είδη πανίδας και χλωρίδας; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα κατακερματίσουν τη συνέχεια μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, ή που θα αποτελέσουν φραγμό στις μετακινήσεις ατόμων ή πληθυσμών πανίδας; 	<p>Υπάρχει πιθανότητα εμφάνισης δυσμενών επιπτώσεων σε φυσικές περιοχές, οικοσυστήματα, είδη χλωρίδας και πανίδας από την κατασκευή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων.</p> <p>Ωστόσο, μολονότι εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις στη δομή των βιοτόπων, στην επικοινωνία μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στη βιοποικιλότητα, από την κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αναμένονται αρνητικές, εντούτοις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας).</p> <p>Τόσο η αποφυγή χωροθέτησης των νέων υποδομών μέσα ή πλησίον προστατευόμενων περιοχών, όσο και ο σχεδιασμός και η ενσωμάτωση στα έργα 'πράσινων υποδομών' θα βοηθήσει στην προστασία και της βιοποικιλότητας και της συνέχειας μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων.</p> <p>Η έρευνα σε τεχνολογίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως θα έχει θετική επίπτωση σε επόμενο στάδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει την υιοθέτηση των τεχνολογιών αυτών.</p>
Ατμόσφαιρα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ2Α: Μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και σωματιδίων που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, αναμένεται να αυξήσει την εκπομπή αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα, οδηγώντας στην καταγραφή αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στην περίπτωση που δεν θα ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πρακτικές μείωσης ρυπογόνων παραγωγικών διαδικασιών και προστασίας της ατμόσφαιρας.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
		Η έρευνα σε τεχνολογίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως θα έχει θετική επίπτωση σε επόμενο στάδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει την υιοθέτηση των τεχνολογιών αυτών.
Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ3Α: Ελαχιστοποίηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. • ΠΣ3Β. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτηριακού δυναμικού. • ΠΣ3Γ. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αερίων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που ενδεχομένως να συνδράμουν στη εμφάνιση μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών στο φυσικό ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής; ○ Θα υπάρξει κίνδυνος εμφάνισης μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών σε παρεμβάσεις του ΕΠ λόγω της κλιματικής αλλαγής; ○ Θα συντελέσει η εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και θα υποστηριχθεί από την υλοποίηση του Προγράμματος η ενεργειακή αποδοτικότητα; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, αναμένεται να αυξήσει την εκπομπή αερίων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, οδηγώντας στην καταγραφή αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στην περίπτωση που δεν θα ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πρακτικές ελαχιστοποίησης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ενδεικτικά: χρήση ΑΠΕ, καθαρότερων συμβατικών πηγών ενέργειας (αέριο), μείωση της κατανάλωσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, υψηλή ενεργειακή απόδοση του κτηριακού δυναμικού κτλ).</p> <p>Ο σχεδιασμός της κατασκευής νέων ή της επέκτασης υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων, θα πρέπει να περιλαμβάνει κατά προτεραιότητα μέτρα που θα βοηθήσουν τις επιχειρήσεις στην ορθολογική διαχείριση της ενέργειας και στην υψηλή ενεργειακή απόδοση τους.</p> <p>Η έρευνα σε τεχνολογίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως θα έχει θετική επίπτωση σε επόμενο στάδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει την υιοθέτηση των τεχνολογιών αυτών.</p>
Θόρυβος		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ4Α: Μείωση του θορύβου που προκαλείται από τις παραγωγικές και συγκοινωνιακές υποδομές και δραστηριότητες, με παράλληλη αποφυγή έκθεσης σε επίπεδα περιβαλλοντικού θορύβου 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα μειωθούν τα επίπεδα θορύβου; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αναμένεται να αυξήσει τις εκπομπές θορύβου, τόσο σημαντικά στις θέσεις των παρεμβάσεων, όσο και στην ευρύτερη περιοχή (λόγω μεταφορικών και συγκοινωνιακών δραστηριοτήτων), οδηγώντας στην καταγραφή αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.</p> <p>Στην περίπτωση που θα ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να υιοθετήσουν βέλτιστες πρακτικές ελαχιστοποίησης των εκπομπών θορύβου (ενδεικτικά: αντιθορυβικά πετάσματα όπου απαιτείται,</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
που υπερβαίνουν τα επιτρεπτά όρια.		σύγχρονο και πιστοποιημένο εξοπλισμό κτλ), οι επιπτώσεις εκτιμώνται ως περιορισμένες και αντιμετωπίσιμες. Η έρευνα σε τεχνολογίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως θα έχει θετική επίπτωση σε επόμενο στάδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει την υιοθέτηση των τεχνολογιών αυτών.
Υδάτινοι Πόροι		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ5Α: Ελαχιστοποίηση της ρύπανσης των υδάτων (διατήρηση και βελτίωση ποιότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων). ΠΣ5Β: Ελαχιστοποίηση της ποσοτικής υποβάθμισης των υδάτινων πόρων και της διάσπασης του υδρογραφικού δικτύου. 	<ul style="list-style-type: none"> Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από ρύπανση, ή ακόμα και να βελτιώσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος; Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να διατηρήσουν/βελτιώσουν τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου; Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν από πλημμύρες; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων αναμένεται να αυξήσει τη ζήτηση σε νερό (ενδεχομένως οδηγώντας σε ποσοτική υποβάθμιση των υδάτινων πόρων), καθώς και την παραγωγή υγρών αποβλήτων (ενδεχομένως οδηγώντας σε ποιοτική υποβάθμιση των υδάτινων πόρων).</p> <p>Εντούτοις, οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας), στην περίπτωση που θα ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πρακτικές μείωσης της κατανάλωσης νερού, μείωσης της παραγωγής υγρών αποβλήτων και προστασίας των υδάτινων αποδεκτών με τη βέλτιστη επεξεργασία των αποβλήτων τους.</p> <p>Η έρευνα σε τεχνολογίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως θα έχει θετική επίπτωση σε επόμενο στάδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει την υιοθέτηση των τεχνολογιών αυτών.</p>
Τοπίο		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ6Α: Ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό, ανθρωπογενές και πολιτιστικό τοπίο και ει δυνατόν αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου (αστικού, αγροτικού, πολιτιστικού και φυσικού) μέσω της εφαρμογής του ΕΠ. 	<ul style="list-style-type: none"> Θα υπάρξει μεταβολή στον φυσικό, πολιτιστικό και αισθητικό χαρακτήρα του τοπίου στις περιοχές υλοποίησης του Προγράμματος; Θα υπάρξει κατακερματισμός του τοπίου από την υλοποίηση του Προγράμματος; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, ενδεχομένως να επιβαρύνει τοπικά την αισθητική του τοπίου. Οι δυνητικές επιπτώσεις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας) και δεν αναμένεται να κατακερματίσουν το τοπίο ή να το μεταβάλλουν σε σημαντική έκταση.</p> <p>Η έρευνα σε τεχνολογίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως θα έχει θετική επίπτωση σε επόμενο στάδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει την υιοθέτηση των τεχνολογιών αυτών.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Έδαφος		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ7Α: Διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των εδαφών. • ΠΣ7Β: Μείωση της ρύπανσης των εδαφών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των χρήσιμων εδαφών; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην μείωση της ρύπανσης και υποβάθμισης του εδάφους; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, αναμένεται να επιβαρύνει τοπικά το έδαφος, τόσο λόγω της δεδομένης κατάληψης εδαφών όσο και λόγω της αύξησης της παραγωγής στερεών αποβλήτων. Ωστόσο, οι δυνητικές επιπτώσεις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης, καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας), εφόσον δεν καταληφθούν σημαντικά χρήσιμα εδάφη και ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πρακτικές μείωσης παραγωγής στερεών αποβλήτων και βέλτιστης διαχείρισης τους.</p> <p>Η έρευνα σε τεχνολογίες για την προστασία του περιβάλλοντος, ενδεχομένως θα έχει θετική επίπτωση σε επόμενο στάδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει την υιοθέτηση των τεχνολογιών αυτών.</p>
Πληθυσμός – Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ8Α: Βιώσιμη αύξηση του πληθυσμού. • ΠΣ8Β: Βιώσιμη προσβασιμότητα. • ΠΣ8Γ: Καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών. • ΠΣ8Δ: Βελτίωση της πρόσβασης στην εργασία, εκπαίδευση, αγορές, υπηρεσίες, αναψυχή. • ΠΣ8Ε: Τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα αυξηθεί βιώσιμα ο πληθυσμός; ○ Υπάρχει εύκολη και λειτουργική πρόσβαση σε όλες της περιοχές της περιφέρειας και σε θέσεις ενδιαφέροντος; ○ Βελτιώνεται η πρόσβαση στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών; ○ Επιτυγχάνεται καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών; ○ Αναμένεται τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ; ○ Αναμένεται διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται ή εξαρτάται από τις παρεμβάσεις του ΕΠ; 	<p>Από την κατασκευή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων δεν αναμένεται σημαντική αύξηση πληθυσμού σε επίπεδο περιφέρειας, σε αντίθεση με το τοπικό επίπεδο των περιοχών των παρεμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι εκεί θα συντρέχουν οι συνθήκες και θα υπάρχουν οι υποδομές συγκράτησης του τοπικού πληθυσμού και προσέλκυσης νέου. Συνεπώς, αναμένεται αύξηση του πληθυσμού στις περιοχές που θα υλοποιηθούν οι εν λόγω παρεμβάσεις.</p> <p>Παράλληλα, δημιουργούνται συνθήκες για σημαντικές θετικές επιπτώσεις τόσο σε επίπεδο πληθυσμού (λόγω αύξησης εισοδημάτων και θέσεων εργασίας), όσο και σε επίπεδο παραγωγικών δραστηριοτήτων και οικονομικής δραστηριότητας της περιφέρειας (τόσο λόγω των ίδιων των παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια του ΕΠ, όσο και εξαιτίας της τόνωσης των παραγωγικών και οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με αυτές).</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<p>παρεμβάσεις του ΕΠ και διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με αυτές ή εξαρτάται από αυτές.</p>		<p>Εντούτοις, στον αντίποδα, αναμένεται να αυξηθούν τα υφιστάμενα επίπεδα θορύβου και αέριων ρύπων τοπικά, λόγω της αύξησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Ωστόσο, οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας), και εκτιμάται ότι δεν θα επηρεάσουν σημαντικά την επίτευξη των Περιβαλλοντικών Στόχων της παρούσας παραμέτρου.</p>
Ανθρώπινη Υγεία		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ9Α: Βελτίωση ποιότητας ζωής. • ΠΣ9Β: Ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων που σχετίζονται με τομείς σχετικούς προς το ΕΠ. • ΠΣ8Δ: Αναβάθμιση των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και στη μείωση ατυχημάτων; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές; 	<p>Από την κατασκευή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αναμένεται σημαντική βελτίωση της ποιότητας ζωής, λόγω της αύξησης του εισοδήματος των εργαζομένων και ως εκ τούτου στη δυνατότητα πρόσβασης τους σε αναβαθμισμένες υπηρεσίες.</p> <p>Εντούτοις, στον αντίποδα, αναμένεται να αυξηθούν τα υφιστάμενα επίπεδα θορύβου και αέριων ρύπων τοπικά, λόγω της αύξησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Ωστόσο, οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας), και εκτιμάται ότι δεν θα επηρεάσουν σημαντικά την επίτευξη των Περιβαλλοντικών Στόχων της παρούσας παραμέτρου.</p>
Χρήσεις γης – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ10Α: Ορθολογική χρήση γης. • ΠΣ10Β: Προστασία και αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων. • ΠΣ10Γ: Διαχείριση, συντήρηση, αναβάθμιση και αποτελεσματική χρήση των υπάρχουσών υποδομών καθώς και των 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ εντάσσονται σε ένα πλαίσιο ορθολογικών χρήσεων γης; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στη μεταβολή στην αξία της ακίνητης περιουσίας στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων αναμένεται σε κάποιες περιπτώσεις να οδηγήσει σε αύξηση της αξίας της γης (για οικιστική ανάπτυξη ή εμπορική/παραγωγική χρήση), κυρίως λόγω της αύξησης προσβασιμότητας και της ενίσχυσης των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων (του εμπορικού κλάδου, του τουριστικού κλπ.). Επιπλέον, η αύξηση των εισοδημάτων θα έχει θετική επίπτωση στην αξία των περιουσιακών στοιχείων.</p> <p>Αντίθετα, η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων ενδέχεται σε άλλες περιπτώσεις να οδηγήσει σε μείωση της αξίας της γης (πχ λόγω αύξησης θορύβου, κίνησης κτλ) και να επηρεάσει σημειακά την αξία ακινήτων αρνητικά. Σε κάθε περίπτωση, οι αρνητικές επιπτώσεις</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
πόρων για την ανάπτυξη νέων υποδομών.		εκτιμάται ότι θα είναι περιορισμένες τοπικά, εξαιτίας του σχετικά περιορισμένου όγκου των παρεμβάσεων.
Πολιτιστική Κληρονομιά		
<ul style="list-style-type: none">• ΠΣ11Α: Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.	<ul style="list-style-type: none">○ Προστατεύονται επαρκώς μνημεία, ιστορικά κτίρια και αρχαιολογικά προστατευόμενες περιοχές από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ;○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην ανάδειξη και βιώσιμη αξιοποίηση χώρους και πόρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος;	Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και παραγωγικών εγκαταστάσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τη διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος, εφόσον η χωροθέτηση τους δεν γίνει σε θέσεις πολιτισμικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Τομέας Προτεραιότητας 2: Στήριξη της Πράσινης Ανάπτυξης και Μείωση των Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα.		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ1Α: Προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και η αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα οδηγήσουν σε απώλεια οικοσυστημάτων; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν προστατευόμενες περιοχές; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν δυσμενώς τα είδη πανίδας και χλωρίδας; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα κατακερματίσουν τη συνέχεια μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, ή που θα αποτελέσουν φραγμό στις μετακινήσεις ατόμων ή πληθυσμών πανίδας; 	<p>Δράσεις όπως η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και η ενίσχυση της ετοιμότητας των αρμόδιων φορέων για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας.</p> <p>Επιπλέον, μία πλειάδα δράσεων του εν λόγω ΤΠ (ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης), αναμένεται να προκαλέσει έμμεσες θετικές επιπτώσεις (ποικίλης έντασης και έκτασης) στην προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και στην αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών.</p> <p>Αντίθετα, παρεμβάσεις όπως οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων και οι κατασκευαστικές εργασίες των λοιπών παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p>
Ατμόσφαιρα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ2Α: Μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και σωματιδίων που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα; 	<p>Η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον, οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων που θα συνδράμουν σε μία λειτουργικότερη διασύνδεση των συγκοινωνιών και κυρίως η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα (λόγω της εξοικονόμησης ενέργειας που με τη σειρά της οδηγεί σε μείωση χρήσης ορυκτών καυσίμων και εκπομπή αέριων ρύπων).</p> <p>Ωστόσο, οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων, ενδέχεται να συμβάλλουν και στην αύξηση των εκπομπών αερίων ρύπων και σωματιδίων.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ3Α: Ελαχιστοποίηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. • ΠΣ3Β. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτηριακού δυναμικού. • ΠΣ3Γ. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αερίων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που ενδεχομένως να συνδράμουν στη εμφάνιση μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών στο φυσικό ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής; ○ Θα υπάρξει κίνδυνος εμφάνισης μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών σε παρεμβάσεις του ΕΠ λόγω της κλιματικής αλλαγής; ○ Θα συντελέσει η εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και θα υποστηριχθεί από την υλοποίηση του Προγράμματος η ενεργειακή αποδοτικότητα; 	<p>Οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων που θα συνδράμουν σε μία λειτουργικότερη διασύνδεση των συγκοινωνιών και κυρίως η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα (λόγω της εξοικονόμησης ενέργειας που με τη σειρά της οδηγεί σε μείωση χρήσης ορυκτών καυσίμων και εκπομπή αερίων ρύπων.</p> <p>Επιπλέον, δράσεις όπως η υλοποίηση έργων αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων και ενίσχυσης της ετοιμότητας των αρμόδιων φορέων για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.</p>
Θόρυβος		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ4Α: Μείωση του θορύβου που προκαλείται από τις παραγωγικές και συγκοινωνιακές υποδομές και δραστηριότητες, με παράλληλη αποφυγή έκθεσης σε επίπεδα περιβαλλοντικού θορύβου που υπερβαίνουν τα επιτρεπτά όρια. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα μειωθούν τα επίπεδα θορύβου; 	<p>Η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων που θα συνδράμουν σε μία λειτουργικότερη διασύνδεση των συγκοινωνιών, αναμένεται να επιφέρουν θετικές επιπτώσεις στη μείωση του θορύβου σε τοπικό επίπεδο.</p> <p>Αντίθετα, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις (πολύ περιορισμένης έκτασης και διάρκειας).</p>
Υδάτινοι Πόροι		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ5Α: Ελαχιστοποίηση της ρύπανσης των υδάτων (διατήρηση και βελτίωση 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από ρύπανση, ή ακόμα και να βελτιώσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των 	<p>Η υλοποίηση έργων αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων, (αντιπλημμυρικά έργα μικρής κλίμακας), η αναβάθμιση – συμπλήρωση των δικτύων ύδρευσης και η υλοποίηση έργων</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<p>ποιότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων).</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ5B: Ελαχιστοποίηση της ποσοτικής υποβάθμισης των υδάτινων πόρων και της διάσπασης του υδρογραφικού δικτύου. 	<p>επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να διατηρήσουν/βελτιώσουν τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου; ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν από πλημμύρες; 	<p>συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Δ' Κατηγορίας, εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν στη διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας και της ποσότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων.</p> <p>Αντίθετα, παρεμβάσεις όπως οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων και οι κατασκευαστικές εργασίες των λοιπών παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p>
Τοπίο		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ6A: Ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό, ανθρωπογενές και πολιτιστικό τοπίο και ει δυνατόν αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου (αστικού, αγροτικού, πολιτιστικού και φυσικού) μέσω της εφαρμογής του ΕΠ. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή στον φυσικό, πολιτιστικό και αισθητικό χαρακτήρα του τοπίου στις περιοχές υλοποίησης του Προγράμματος; ○ Θα υπάρξει κατακερματισμός του τοπίου από την υλοποίηση του Προγράμματος; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου; 	<p>Δράσεις όπως η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων, αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο τοπίο και να προκαλέσουν αναβάθμιση της αισθητικής του υφιστάμενου τοπίου (κυρίως αστικού).</p> <p>Επιπλέον, οι δράσεις του εν λόγω ΤΠ που σχετίζονται με τη διαχείριση υγρών αποβλήτων, αναμένεται να προκαλέσουν έμμεσες θετικές επιπτώσεις στην προστασία και αναβάθμιση του τοπίου.</p> <p>Αντίθετα, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p>
Έδαφος		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ7A: Διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των εδαφών. • ΠΣ7B: Μείωση της ρύπανσης των εδαφών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των χρήσιμων εδαφών; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην μείωση της ρύπανσης και υποβάθμισης του εδάφους; 	<p>Η υλοποίηση έργων αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων, (αντιπλημμυρικά έργα μικρής κλίμακας) και η υλοποίηση έργων συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Δ' Κατηγορίας, εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν θετικά στη διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των εδαφών και στη μείωση της ρύπανσης και υποβάθμισης του εδάφους.</p> <p>Αντίθετα, παρεμβάσεις όπως η επέκταση των δικτύων ύδρευσης και οι αναπλάσεις αστικών οδών, ενδέχεται να προκαλέσουν πολύ μικρή υποβάθμιση των εδαφικών πόρων σε τοπικό επίπεδο.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
		Επιπλέον, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).
Πληθυσμός – Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ8Α: Βιώσιμη αύξηση του πληθυσμού. • ΠΣ8Β: Βιώσιμη προσβασιμότητα. • ΠΣ8Γ: Καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών. • ΠΣ8Δ: Βελτίωση της πρόσβασης στην εργασία, εκπαίδευση, αγορές, υπηρεσίες, αναψυχή. • ΠΣ8Ε: Τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ και διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με αυτές ή εξαρτάται από αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα αυξηθεί βιώσιμα ο πληθυσμός; ○ Υπάρχει εύκολη και λειτουργική πρόσβαση σε όλες της περιοχές της περιφέρειας και σε θέσεις ενδιαφέροντος; ○ Βελτιώνεται η πρόσβαση στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών; ○ Επιτυγχάνεται καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών; ○ Αναμένεται τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ; ○ Αναμένεται διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται ή εξαρτάται από τις παρεμβάσεις του ΕΠ; 	Δράσεις όπως η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων, αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στους Περιβαλλοντικούς Στόχους του εν λόγω ΤΠ.
Ανθρώπινη Υγεία		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ9Α: Βελτίωση ποιότητας ζωής. • ΠΣ9Β: Ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων που 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής; 	Αναμένονται θετικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής κατοίκων και επισκεπτών της περιφέρειας από παρεμβάσεις του εν λόγω ΤΠ (έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης, υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<p>σχετίζονται με τομείς σχετικούς προς το ΕΠ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ΠΣ8Δ: Αναβάθμιση των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και Βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και στη μείωση ατυχημάτων; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές; 	<p>υποδομών στο αστικό περιβάλλον, υλοποίηση αναπλάσεων οδικών αρτηριών πόλεων).</p> <p>Επιπλέον, αναμένεται ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων τόσο από την ενίσχυση της ετοιμότητας των αρμόδιων φορέων για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, όσο και από τη λειτουργία των προτεινόμενων παρεμβάσεων (έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης, υποδομές διαχείρισης αποβλήτων, υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον, υλοποίηση αναπλάσεων οδικών αρτηριών πόλεων).</p> <p>Αντίθετα, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p>
Χρήσεις γης – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ10Α: Ορθολογική χρήση γης. ΠΣ10Β: Προστασία και αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων. ΠΣ10Γ: Διαχείριση, συντήρηση, αναβάθμιση και αποτελεσματική χρήση των υπάρχουσών υποδομών καθώς και των πόρων για την ανάπτυξη νέων υποδομών. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ εντάσσονται σε ένα πλαίσιο ορθολογικών χρήσεων γης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στη μεταβολή στην αξία της ακίνητης περιουσίας στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ; 	<p>Δράσεις όπως η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων, αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στην ορθολογική οργάνωση των χρήσεων γης.</p> <p>Επιπλέον, μία πλειάδα δράσεων του εν λόγω ΤΠ (έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης, υποδομές διαχείρισης αποβλήτων, υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον, υλοποίηση αναπλάσεων οδικών αρτηριών πόλεων), αναμένεται να προκαλέσει άμεσες και έμμεσες θετικές επιπτώσεις (ποικίλης έντασης και έκτασης) στην αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων.</p> <p>Αντίθετα, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Πολιτιστική Κληρονομιά		
<ul style="list-style-type: none">• ΠΣ11Α: Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.	<ul style="list-style-type: none">○ Προστατεύονται επαρκώς μνημεία, ιστορικά κτίρια και αρχαιολογικά προστατευόμενες περιοχές από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ;○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην ανάδειξη και βιώσιμη αξιοποίηση χώρους και πόρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος;	<p>Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Τομέας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση της Ενδοπεριφερειακής Προσβασιμότητας στη Περιφέρεια Κρήτης		
Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ1Α: Προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και η αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα οδηγήσουν σε απώλεια οικοσυστημάτων; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν προστατευόμενες περιοχές; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν δυσμενώς τα είδη πανίδας και χλωρίδας; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα κατακερματίσουν τη συνέχεια μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, ή που θα αποτελέσουν φραγμό στις μετακινήσεις ατόμων ή πληθυσμών πανίδας; 	<p>Οι επιπτώσεις στη δομή των βιοτόπων, στην επικοινωνία μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στη βιοποικιλότητα, από την κατασκευή νέων οδικών τμημάτων αναμένονται αρνητικές, μολονότι μικρής έκτασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες. Αντίστοιχα, από την αναβάθμιση τμημάτων οδικών αξόνων, αναμένονται μικρότερης κλίμακας αρνητικές επιπτώσεις, καθώς πρόκειται για επεμβάσεις σε κατά κύριο λόγο υφιστάμενα έργα σε περιοχές όπου ήδη υφίστανται ανάλογες υποδομές. Εκτιμάται ότι θα υπάρξουν επιπτώσεις στα είδη της χλωρίδας και πανίδας που διαβιούν στην περιοχή της άμεσης γειτονίας των οδικών αξόνων. Τόσο η αποφυγή διέλευσης των οδικών αξόνων μέσα ή πλησίον προστατευόμενων περιοχών, όσο και ο σχεδιασμός και η ενσωμάτωση στα έργα 'πράσινων υποδομών' θα βοηθήσει στην προστασία και της βιοποικιλότητας και της συνέχειας μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων.</p>
Ατμόσφαιρα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ2Α: Μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και σωματιδίων που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα; 	<p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων και η ολοκλήρωση αναβάθμισης τμημάτων οδικών αξόνων, αναμένεται να συμβάλλουν στην αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ωστόσο, οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αναμένεται να ισοσκελιστούν μερικώς από τη μείωση του χρόνου που απαιτείται για την προσέγγιση προορισμών και ενδεχομένως των ίδιων των αποστάσεων που θα διανύουν οι χρήστες τους. Αυτές οι μειώσεις με τη σειρά τους θα οδηγήσουν σε ελάττωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και συνεπώς των εκπομπών που θα προκύψουν από την αναβάθμιση του υπάρχοντος δικτύου.</p>
Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ3Α: Ελαχιστοποίηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; 	<p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων και η ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων αναμένεται να συνεισφέρουν στην αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ωστόσο, οι δυνητικές</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ3Β. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτηριακού δυναμικού. ΠΣ3Γ. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. 	<ul style="list-style-type: none"> Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που ενδεχομένως να συνδράμουν στη εμφάνιση μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών στο φυσικό ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής; Θα υπάρξει κίνδυνος εμφάνισης μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών σε παρεμβάσεις του ΕΠ λόγω της κλιματικής αλλαγής; Θα συντελέσει η εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και θα υποστηριχθεί από την υλοποίηση του Προγράμματος η ενεργειακή αποδοτικότητα; 	<p>δυσμενείς επιπτώσεις αναμένεται να ισοσκελιστούν (τουλάχιστον μερικώς) από τη μείωση του χρόνου που απαιτείται για την προσέγγιση προορισμών και ενδεχομένως των αποστάσεων που θα διανύουν οι χρήστες τους. Αυτές οι μειώσεις με τη σειρά τους θα οδηγήσουν σε ελάττωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και συνεπώς των εκπομπών που θα προκύψουν από την αναβάθμιση του υπάρχοντος δικτύου. Συνεπώς, αναμένεται και αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας.</p> <p>Επιπλέον, ο σχεδιασμός κάθε έργου χωριστά θα πρέπει να ενσωματώνει και τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση της ευπάθειας του έργου σε φαινόμενα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Ανάλογα, κατά τη λειτουργία κάθε έργου θα πρέπει να εφαρμόζονται όλα εκείνα τα μέτρα που θα ελαχιστοποιούν τη συνεισφορά του έργου σε εκπομπές που συνδράμουν στην εκδήλωση του φαινομένου του θερμοκηπίου.</p>
Θόρυβος		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ4Α: Μείωση του θορύβου που προκαλείται από τις παραγωγικές και συγκοινωνιακές υποδομές και δραστηριότητες, με παράλληλη αποφυγή έκθεσης σε επίπεδα περιβαλλοντικού θορύβου που υπερβαίνουν τα επιτρεπτά όρια. 	<ul style="list-style-type: none"> Θα μειωθούν τα επίπεδα θορύβου; 	<p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων και η ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων αναμένεται να συνεισφέρουν στην αύξηση των εκπομπών θορύβου σε τοπική κλίμακα, στις περιοχές χωροθέτησης των προτεινόμενων παρεμβάσεων. Όπως είναι οφθαλμοφανές, στις περιοχές υλοποίησης αναβαθμίσεων και βελτιώσεων υφιστάμενων οδικών αξόνων, αναμένονται μικρότερες επιπτώσεις, καθώς σε αυτές ήδη υφίστανται οι ανάλογες μεταφορικές δραστηριότητες με αποτέλεσμα τις αντίστοιχες εκπομπές θορύβου.</p>
Υδάτινοι Πόροι		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ5Α: Ελαχιστοποίηση της ρύπανσης των υδάτων (διατήρηση και βελτίωση ποιότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων). 	<ul style="list-style-type: none"> Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από ρύπανση, ή ακόμα και να βελτιώσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος; 	<p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων και η ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων αναμένεται να έχει μικρής κλίμακας επίδραση στο υδατικό περιβάλλον, εξαιτίας των ρυπαντικών φορτίων που θα προκύπτουν κατά το στάδιο της κατασκευής των απαραίτητων υποδομών, οι οποίες ωστόσο μπορούν να μετριαστούν με την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης. Κατά τη φάση λειτουργίας των υποδομών εκτιμάται ότι μπορεί να προκληθούν</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ5B: Ελαχιστοποίηση της ποσοτικής υποβάθμισης των υδάτινων πόρων και της διάσπασης του υδρογραφικού δικτύου. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να διατηρήσουν/βελτιώσουν τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου; ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν από πλημμύρες; 	<p>αρνητικές επιπτώσεις από τις αποπλύσεις των οδοστρωμάτων στις περιπτώσεις βροχοπτώσεων. Επιπλέον, με την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων των έργων (υγρών και στερεών), κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας του, αναμένεται ότι θα αποφευχθούν ενδεχόμενα περιστατικά υποβάθμισης του υδατικού περιβάλλοντος της περιοχής κάθε έργου.</p> <p>Με την ενσωμάτωση των απαραίτητων τεχνικών παρεμβάσεων στον σχεδιασμό των επιμέρους έργων θα εξασφαλιστεί τόσο η προστασία του υδατικού περιβάλλοντος από τη διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου, όσο και πρόληψη πλημμυρικών φαινομένων.</p>
Τοπίο		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ6A: Ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό, ανθρωπογενές και πολιτιστικό τοπίο και ει δυνατόν αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου (αστικού, αγροτικού, πολιτιστικού και φυσικού) μέσω της εφαρμογής του ΕΠ. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή στον φυσικό, πολιτιστικό και αισθητικό χαρακτήρα του τοπίου στις περιοχές υλοποίησης του Προγράμματος; ○ Θα υπάρξει κατακερματισμός του τοπίου από την υλοποίηση του Προγράμματος; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου; 	<p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων αναμένεται να προκαλέσει δυσμενείς επιπτώσεις στο τοπίο των περιοχών διέλευσής τους. Αντίστοιχα, η ολοκλήρωση αναβάθμισης/βελτίωσης των υφιστάμενων υποδομών αναμένεται να έχει μικρότερης κλίμακας επίδραση στο τοπίο, καθώς το μεγαλύτερο τμήμα των εν λόγω υποδομών έχει ήδη κατασκευαστεί και ως εκ τούτου έχει ήδη ενσωματωθεί στο τοπίο των περιοχών επέμβασης.</p>
Έδαφος		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ7A: Διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των εδαφών. ΠΣ7B: Μείωση της ρύπανσης των εδαφών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των χρήσιμων εδαφών; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην μείωση της ρύπανσης και υποβάθμισης του εδάφους; 	<p>Από την κατασκευή νέων οδικών αξόνων αναμένεται κατάληψη εδαφών, ενώ από την ολοκλήρωση αναβάθμισης/βελτίωσης των υφιστάμενων οδικών τμημάτων αναμένεται κατάληψη εδαφών σε πιο περιορισμένη κλίμακα.</p> <p>Επιπλέον, επιβάρυνση της ποιότητας των εδαφών αναμένεται να προκύψει τόσο από τις αποπλύσεις των οδοστρωμάτων, όσο και από την διασπορά απορριμμάτων από τους χρήστες των οδών. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων κάθε έργου (υγρών και στερεών), κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας του, αναμένεται ότι θα συμβάλει στην ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
		περιστατικών υποβάθμισης του εδάφους περιμετρικά της περιοχής κατάληψης κάθε έργου.
Πληθυσμός – Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ8Α: Βιώσιμη αύξηση του πληθυσμού. • ΠΣ8Β: Βιώσιμη προσβασιμότητα. • ΠΣ8Γ: Καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών. • ΠΣ8Δ: Βελτίωση της πρόσβασης στην εργασία, εκπαίδευση, αγορές, υπηρεσίες, αναψυχή. • ΠΣ8Ε: Τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ και διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με αυτές ή εξαρτάται από αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα αυξηθεί βιώσιμα ο πληθυσμός; ○ Υπάρχει εύκολη και λειτουργική πρόσβαση σε όλες της περιοχές της περιφέρειας και σε θέσεις ενδιαφέροντος; ○ Βελτιώνεται η πρόσβαση στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών; ○ Επιτυγχάνεται καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών; ○ Αναμένεται τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ; ○ Αναμένεται διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται ή εξαρτάται από τις παρεμβάσεις του ΕΠ; 	<p>Από την κατασκευή νέων οδικών αξόνων και την ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων οδικών αξόνων δεν αναμένεται αύξηση πληθυσμού σε επίπεδο περιφέρειας, σε αντίθεση με το τοπικό επίπεδο εξυπηρετούμενων περιοχών, υπό την προϋπόθεση ότι εκεί θα συντρέχουν οι συνθήκες και θα υπάρχουν οι υποδομές συγκράτησης του τοπικού πληθυσμού και προσέλκυσης νέου. Συνεπώς, αναμένεται αύξηση του πληθυσμού σε περιοχές που θα εξυπηρετηθούν από τους προβλεπόμενους οδικούς άξονες του νέου/διευρυμένου/αναβαθμισμένου οδικού δικτύου. Παράλληλα, δημιουργούνται συνθήκες εύκολης πρόσβασης και μετακίνησης, αύξησης της προσβασιμότητας και της ορθολογικής και αποτελεσματικής χρήσης των υπάρχοντων μεταφορικών υποδομών, καθώς και βελτίωσης της πρόσβασης στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών.</p> <p>Εντούτοις, στον αντίποδα, αναμένεται να αυξηθούν τα υφιστάμενα επίπεδα θορύβου και αέριων ρύπων τοπικά, λόγω της αύξησης των κυκλοφοριακών φόρτων.</p> <p>Επιπλέον, εκτιμάται ότι θα καταγραφεί σχετική τόνωση των παραγωγικών και οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τις οδικές μεταφορές καθώς και εκείνες των οποίων θα εξυπηρετηθεί η προσβασιμότητα.</p>
Ανθρώπινη Υγεία		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ9Α: Βελτίωση ποιότητας ζωής. • ΠΣ9Β: Ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων που 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και στη μείωση ατυχημάτων; 	<p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων και η ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων οδών, αναμένεται να αυξήσει την ασφάλεια του οδικού δικτύου, μειώνοντας έτσι την πιθανότητα ατυχημάτων. Επιπλέον, αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση της ποιότητας ζωής, παρέχοντας συντομότερες και ασφαλέστερες μετακινήσεις σε περισσότερους προορισμούς, καθώς και περισσότερες επιλογές</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<p>σχετίζονται με τομείς σχετικούς προς το ΕΠ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ΠΣ8Δ: Αναβάθμιση των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και Βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές; 	<p>προσβασιμότητας. Αντίθετα, αναμένεται αύξηση των εκπομπών αερίων ρύπων και θορύβου σε τοπική κλίμακα.</p> <p>Η επίδραση του ΕΠ θα είναι συνολικά θετική ως προς την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της αντίστοιχης παραμέτρου.</p>
Χρήσεις γης – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ10Α: Ορθολογική χρήση γης. ΠΣ10Β: Προστασία και αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων. ΠΣ10Γ: Διαχείριση, συντήρηση, αναβάθμιση και αποτελεσματική χρήση των υπάρχουσών υποδομών καθώς και των πόρων για την ανάπτυξη νέων υποδομών. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ εντάσσονται σε ένα πλαίσιο ορθολογικών χρήσεων γης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στη μεταβολή στην αξία της ακίνητης περιουσίας στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ; 	<p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων και η ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων οδών, αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση της αξίας της γης για οικιστική ανάπτυξη κυρίως λόγω της αύξησης προσβασιμότητας και της ενίσχυσης των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων (του εμπορικού κλάδου, του τουριστικού κλπ.).</p> <p>Παράλληλα, λόγω αύξησης θορύβου και αέριων ρύπων, ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά την αξία ακινήτων αρνητικά. Συνολικά, η επίπτωση αναμένεται να είναι θετική.</p>
Πολιτιστική Κληρονομιά		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ11Α: Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος. 	<ul style="list-style-type: none"> Προστατεύονται επαρκώς μνημεία, ιστορικά κτίρια και αρχαιολογικά προστατευόμενες περιοχές από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην ανάδειξη και βιώσιμη αξιοποίηση χώρους και πόρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος; 	<p>Από την κατασκευή, ολοκλήρωση και αναβάθμιση των υφιστάμενων οδών αναμένονται απροσδιόριστες επιπτώσεις, καθόσον είναι άγνωστο εάν οι τομείς των δράσεων αυτών θα χωροθετηθούν κοντά σε περιοχές πολιτιστικού ενδιαφέροντος, ιστορικών κτιρίων και μνημείων.</p> <p>Ωστόσο, σε γενικές γραμμές η βελτίωση της προσπελασιμότητας είναι θετική για την ανάδειξη και πρόσβαση σε μνημεία και εκδηλώσεις πολιτιστικού ενδιαφέροντος.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Τομέας Προτεραιότητας 4: Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και Κοινωνικής Συνοχής στη Κρήτη (ΕΤΠΑ)		
Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ1Α: Προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και η αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα οδηγήσουν σε απώλεια οικοσυστημάτων; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν προστατευόμενες περιοχές; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν δυσμενώς τα είδη πανίδας και χλωρίδας; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα κατακερματίσουν τη συνέχεια μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, ή που θα αποτελέσουν φραγμό στις μετακινήσεις ατόμων ή πληθυσμών πανίδας; 	<p>Στην περίπτωση κατασκευής νέων ή επέκτασης υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού), δεν αναμένεται να επηρεαστεί ο Περιβαλλοντικός Στόχος της παρούσας παραμέτρου, καθώς οι παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά μικρής έκτασης για να επηρεάσουν τα οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα της περιοχής.</p> <p>Ωστόσο, σε περίπτωση που η προβολή του τουριστικού προϊόντος και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου οδηγήσουν σε υπέρμετρη ανάπτυξη τομέων θεματικού τουρισμού (όπως ο οικοτουρισμός), θα μπορούσαν να προκληθούν δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Συνεπώς, ο θεματικός τουρισμός, και ιδιαίτερα ο οικοτουρισμός, πρέπει ν' αναπτυχθεί με προσοχή, καθώς μέσω αυτού μπορεί να επιτευχθεί ακόμη και ανάδειξη της βιοποικιλότητας μέσω των οικοτουριστικών δραστηριοτήτων, αν υπάρξει προσεκτικός σχεδιασμός.</p>
Ατμόσφαιρα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ2Α: Μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και σωματιδίων που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα; 	<p>Στην περίπτωση κατασκευής νέων ή επέκτασης υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού) δεν αναμένεται να επηρεαστεί ο Περιβαλλοντικός Στόχος της παρούσας παραμέτρου, καθώς οι παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά μικρής έκτασης για να επηρεάσουν την ατμόσφαιρα της περιοχής.</p>
Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ3Α: Ελαχιστοποίηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. ΠΣ3Β. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτηριακού δυναμικού. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που ενδεχομένως να συνδράμουν στη εμφάνιση μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών στο φυσικό 	<p>Στην περίπτωση κατασκευής νέων ή επέκτασης υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού) δεν αναμένεται να επηρεαστούν οι Περιβαλλοντικοί Στόχοι της παρούσας παραμέτρου, καθώς οι παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά μικρής έκτασης για να συντελέσουν ουσιαστικά σε διεργασίες της κλιματικής αλλαγής.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ3Γ. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. 	<ul style="list-style-type: none"> ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής; Θα υπάρξει κίνδυνος εμφάνισης μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών σε παρεμβάσεις του ΕΠ λόγω της κλιματικής αλλαγής; Θα συντελέσει η εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και θα υποστηριχθεί από την υλοποίηση του Προγράμματος η ενεργειακή αποδοτικότητα; 	
Θόρυβος		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ4Α: Μείωση του θορύβου που προκαλείται από τις παραγωγικές και συγκοινωνιακές υποδομές και δραστηριότητες, με παράλληλη αποφυγή έκθεσης σε επίπεδα περιβαλλοντικού θορύβου που υπερβαίνουν τα επιτρεπτά όρια. 	<ul style="list-style-type: none"> Θα μειωθούν τα επίπεδα θορύβου; 	<p>Στην περίπτωση κατασκευής νέων ή επέκτασης υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού) ή αναβάθμισης των αντίστοιχων υπηρεσιών, δεν αναμένεται να επηρεαστεί ο Περιβαλλοντικός Στόχος της παρούσας παραμέτρου, καθώς οι παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά μικρής έκτασης για να επηρεάσουν ουσιαστικά τα επίπεδα των εκπομπών θορύβου. Οι ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι μικρές, εστιασμένες σε πολύ περιορισμένο πεδίο και αντιμετωπίσιμες.</p>
Υδάτινοι Πόροι		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ5Α: Ελαχιστοποίηση της ρύπανσης των υδάτων (διατήρηση και βελτίωση ποιότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων). ΠΣ5Β: Ελαχιστοποίηση της ποσοτικής υποβάθμισης των υδατινών πόρων και της 	<ul style="list-style-type: none"> Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από ρύπανση, ή ακόμα και να βελτιώσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος; Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να διατηρήσουν/βελτιώσουν τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού) ή αναβάθμισης των αντίστοιχων υπηρεσιών, δεν αναμένεται να επηρεάσει τον Περιβαλλοντικό Στόχο της παρούσας παραμέτρου, καθώς οι παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά μικρής έκτασης για να επηρεάσουν ουσιαστικά τους υδατινούς πόρους, τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
διάσπασης του υδρογραφικού δικτύου.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν από πλημμύρες; 	
Τοπίο		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ6Α: Ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό, ανθρωπογενές και πολιτιστικό τοπίο και ει δυνατόν αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου (αστικού, αγροτικού, πολιτιστικού και φυσικού) μέσω της εφαρμογής του ΕΠ. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή στον φυσικό, πολιτιστικό και αισθητικό χαρακτήρα του τοπίου στις περιοχές υλοποίησης του Προγράμματος; ○ Θα υπάρξει κατακερματισμός του τοπίου από την υλοποίηση του Προγράμματος; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού), δεν αναμένεται να επηρεάσει τον Περιβαλλοντικό Στόχο της παρούσας παραμέτρου, καθώς οι παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά μικρής έκτασης για να επηρεάσουν ουσιαστικά το τοπίο της περιοχής, τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας.</p> <p>Αντίθετα, η ανάδειξη ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων για τη φιλοξενία χρήσεων προστιθέμενης αξίας στον πολιτισμό και την τοπική οικονομία, καθώς και η αξιοποίηση του διατηρητέου κτιριακού αποθέματος που κινδυνεύει να καταστραφεί, αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στην αναβάθμιση του τοπίου στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων.</p>
Έδαφος		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ7Α: Διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των εδαφών. • ΠΣ7Β: Μείωση της ρύπανσης των εδαφών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των χρήσιμων εδαφών; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην μείωση της ρύπανσης και υποβάθμισης του εδάφους; 	<p>Η κατασκευή νέων ή η επέκταση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού), δεν αναμένεται να επηρεάσει τον Περιβαλλοντικό Στόχο της παρούσας παραμέτρου, καθώς οι παρεμβάσεις είναι εξαιρετικά μικρής έκτασης για να επηρεάσουν ουσιαστικά το έδαφος της περιοχής, τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας.</p>
Πληθυσμός – Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ8Α: Βιώσιμη αύξηση του πληθυσμού. • ΠΣ8Β: Βιώσιμη προσβασιμότητα. • ΠΣ8Γ: Καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών. • ΠΣ8Δ: Βελτίωση της πρόσβασης στην 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα αυξηθεί βιώσιμα ο πληθυσμός; ○ Υπάρχει εύκολη και λειτουργική πρόσβαση σε όλες της περιοχές της περιφέρειας και σε θέσεις ενδιαφέροντος; ○ Βελτιώνεται η πρόσβαση στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών; ○ Επιτυγχάνεται καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών; 	<p>Από την κατασκευή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού) ή αναβάθμισης των αντίστοιχων υπηρεσιών, δεν αναμένεται σημαντική αύξηση πληθυσμού σε επίπεδο περιφέρειας, σε αντίθεση με το τοπικό επίπεδο των περιοχών των παρεμβάσεων.</p> <p>Παράλληλα, δημιουργούνται συνθήκες για σημαντικές θετικές επιπτώσεις τόσο σε επίπεδο πληθυσμού (αναβάθμιση υπηρεσιών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού, βελτίωση της πρόσβασης στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών,</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<p>εργασία, εκπαίδευση, αγορές, υπηρεσίες, αναψυχή.</p> <ul style="list-style-type: none"> ΠΣ8Ε: Τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ και διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με αυτές ή εξαρτάται από αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> Αναμένεται τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ; Αναμένεται διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται ή εξαρτάται από τις παρεμβάσεις του ΕΠ; 	<p>καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών κτλ), όσο και σε επίπεδο παραγωγικών δραστηριοτήτων και οικονομικής δραστηριότητας της περιφέρειας (τόσο λόγω της αναβάθμισης και προβολής του τουριστικού προϊόντος και του πολιτιστικού αποθέματος της περιφέρειας, όσο και λόγω της τόνωσης των παραγωγικών και οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τις δράσεις αυτές).</p>
Ανθρώπινη Υγεία		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ9Α: Βελτίωση ποιότητας ζωής. ΠΣ9Β: Ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων που σχετίζονται με τομείς σχετικούς προς το ΕΠ. ΠΣ8Δ: Αναβάθμιση των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και στη μείωση ατυχημάτων; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές; 	<p>Από την κατασκευή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού) ή αναβάθμισης των αντίστοιχων υπηρεσιών, αναμένεται σημαντική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών της περιφέρειας, λόγω της βελτίωσης των αντίστοιχων υπηρεσιών.</p> <p>Ακόμη περισσότερο θετικές επιπτώσεις αναμένονται από τη βελτίωση των υποδομών περίθαλψης, ενώ η μέριμνα για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού θα συντελέσει στη βελτίωση της πρόσβασής τους στις υπηρεσίες υγείας.</p>
Χρήσεις γης – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ10Α: Ορθολογική χρήση γης. ΠΣ10Β: Προστασία και αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ εντάσσονται σε ένα πλαίσιο ορθολογικών χρήσεων γης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στη μεταβολή στην αξία της ακίνητης περιουσίας στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία των 	<p>Η κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης και υγείας) και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση της αξίας της γης (για οικιστική ανάπτυξη ή εμπορική/τουριστική χρήση) κυρίως λόγω της αύξησης προσβασιμότητας, της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ενίσχυσης των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με αυτές τις</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ10Γ: Διαχείριση, συντήρηση, αναβάθμιση και αποτελεσματική χρήση των υπάρχουσών υποδομών καθώς και των πόρων για την ανάπτυξη νέων υποδομών. 	<p>υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ;</p>	<p>υποδομές άμεσα ή έμμεσα (του εμπορικού κλάδου, του τουριστικού κλπ.).</p> <p>Επιπλέον, η αύξηση από ενδεχόμενη τόνωση του τουριστικού προϊόντος και των εσόδων από αυτό (συνεπώς και των εισοδημάτων) θα έχει θετική επίπτωση στην αξία των περιουσιακών στοιχείων.</p> <p>Η ανάδειξη ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων για τη φιλοξενία χρήσεων προστιθέμενης αξίας στον πολιτισμό και την τοπική οικονομία, καθώς και η αξιοποίηση του διατηρητέου κτιριακού αποθέματος που κινδυνεύει να καταστραφεί, αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στην αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων.</p>
Πολιτιστική Κληρονομιά		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ11Α: Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Προστατεύονται επαρκώς μνημεία, ιστορικά κτίρια και αρχαιολογικά προστατευόμενες περιοχές από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην ανάδειξη και βιώσιμη αξιοποίηση χώρους και πόρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος; 	<p>Στην περίπτωση κατασκευής νέων ή επέκτασης υφιστάμενων κτηριακών υποδομών (υποδομών εκπαίδευσης και υγείας) δεν αναμένεται να επηρεαστεί η διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος, εφόσον η χωροθέτηση τους δεν γίνει σε θέσεις πολιτισμικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.</p> <p>Θετικές επιπτώσεις αναμένονται από την ανάδειξη, επισκευή και συντήρηση μνημείων και παραδοσιακών οικισμών, τις νέες υποδομές πολιτισμού, την αύξηση του αριθμού των επισκεπτών λόγω θεματικού τουρισμού και ανάδειξης πολιτιστικών στοιχείων, με πιθανό αποτέλεσμα και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.</p> <p>Επικουρικό στοιχείο αύξησης του αριθμού των επισκεπτών θα αποτελέσει η αυξημένη προβολή του τουριστικού προϊόντος και οι βελτιωμένες υποδομές περίθαλψης, που είναι ήδη σε αποδεκτή κατάσταση για την Περιφέρεια.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Τομέας Προτεραιότητας 5: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΚΤ+)		
Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ1Α: Προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και η αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα οδηγήσουν σε απώλεια οικοσυστημάτων; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν προστατευόμενες περιοχές; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν δυσμενώς τα είδη πανίδας και χλωρίδας; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα κατακερματίσουν τη συνέχεια μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, ή που θα αποτελέσουν φραγμό στις μετακινήσεις ατόμων ή πληθυσμών πανίδας; 	Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.
Ατμόσφαιρα		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ2Α: Μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και σωματιδίων που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα; 	Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.
Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ3Α: Ελαχιστοποίηση εκπομπών αέριων του θερμοκηπίου. ΠΣ3Β. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτηριακού δυναμικού. ΠΣ3Γ. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που ενδεχομένως να συνδράμουν στη εμφάνιση μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών στο φυσικό ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής; 	Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
	<ul style="list-style-type: none"> Θα υπάρξει κίνδυνος εμφάνισης μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών σε παρεμβάσεις του ΕΠ λόγω της κλιματικής αλλαγής; Θα συντελέσει η εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και θα υποστηριχθεί από την υλοποίηση του Προγράμματος η ενεργειακή αποδοτικότητα; 	
Θόρυβος		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ4Α: Μείωση του θορύβου που προκαλείται από τις παραγωγικές και συγκοινωνιακές υποδομές και δραστηριότητες, με παράλληλη αποφυγή έκθεσης σε επίπεδα περιβαλλοντικού θορύβου που υπερβαίνουν τα επιτρεπτά όρια. 	<ul style="list-style-type: none"> Θα μειωθούν τα επίπεδα θορύβου; 	Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.
Υδάτινοι Πόροι		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ5Α: Ελαχιστοποίηση της ρύπανσης των υδάτων (διατήρηση και βελτίωση ποιότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων). ΠΣ5Β: Ελαχιστοποίηση της ποσοτικής υποβάθμισης των υδάτινων πόρων και της διάσπασης του υδρογραφικού δικτύου. 	<ul style="list-style-type: none"> Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από ρύπανση, ή ακόμα και να βελτιώσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος; Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να διατηρήσουν/βελτιώσουν τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου; Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν από πλημμύρες; 	Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Τοπίο		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ6Α: Ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό, ανθρωπογενές και πολιτιστικό τοπίο και ει δυνατόν αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου (αστικού, αγροτικού, πολιτιστικού και φυσικού) μέσω της εφαρμογής του ΕΠ. 	<ul style="list-style-type: none"> Θα υπάρξει μεταβολή στον φυσικό, πολιτιστικό και αισθητικό χαρακτήρα του τοπίου στις περιοχές υλοποίησης του Προγράμματος; Θα υπάρξει κατακερματισμός του τοπίου από την υλοποίηση του Προγράμματος; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου; 	<p>Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.</p>
Έδαφος		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ7Α: Διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των εδαφών. ΠΣ7Β: Μείωση της ρύπανσης των εδαφών. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των χρήσιμων εδαφών; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην μείωση της ρύπανσης και υποβάθμισης του εδάφους; 	<p>Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.</p>
Πληθυσμός – Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ8Α: Βιώσιμη αύξηση του πληθυσμού. ΠΣ8Β: Βιώσιμη προσβασιμότητα. ΠΣ8Γ: Καταπολέμηση της φτώχιας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών. ΠΣ8Δ: Βελτίωση της πρόσβασης στην εργασία, εκπαίδευση, αγορές, υπηρεσίες, αναψυχή. 	<ul style="list-style-type: none"> Θα αυξηθεί βιώσιμα ο πληθυσμός; Υπάρχει εύκολη και λειτουργική πρόσβαση σε όλες της περιοχές της περιφέρειας και σε θέσεις ενδιαφέροντος; Βελτιώνεται η πρόσβαση στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών; Επιτυγχάνεται καταπολέμηση της φτώχιας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών; Αναμένεται τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ; Αναμένεται διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται ή εξαρτάται από τις παρεμβάσεις του ΕΠ; 	<p>Από τις δράσεις του εν λόγω ΤΠ, αναμένονται σημαντικές θετικές επιπτώσεις για το Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον σε επίπεδο περιφέρειας.</p> <p>Οι δράσεις που περιλαμβάνονται δημιουργούν τις συνθήκες για σημαντικές θετικές επιπτώσεις τόσο σε επίπεδο πληθυσμού (αναβάθμιση υπηρεσιών εκπαίδευσης και φροντίδας, βελτίωση της πρόσβασης στις κοινωνικές, εκπαιδευτικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών, καταπολέμηση της φτώχιας, υποστήριξης και ένταξης ατόμων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, άρση των κοινωνικών αποκλεισμών, ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής κτλ), όσο και σε επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας της περιφέρειας (ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση ατόμων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού στην αγορά εργασίας,</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ8Ε: Τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ και διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με αυτές ή εξαρτάται από αυτές. 		ενίσχυση της απασχολησιμότητας των εχόντων τη φροντίδα ατόμων ευάλωτων ομάδων κτλ).
Ανθρώπινη Υγεία		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ9Α: Βελτίωση ποιότητας ζωής. ΠΣ9Β: Ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων που σχετίζονται με τομείς σχετικούς προς το ΕΠ. ΠΣ8Δ: Αναβάθμιση των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και στη μείωση ατυχημάτων; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές; 	<p>Από τις δράσεις του εν λόγω ΤΠ, αναμένεται σημαντική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιφέρειας, λόγω της βελτίωσης των υπηρεσιών υγείας, φροντίδας ατόμων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και κοινωνικής μέριμνας.</p> <p>Σημαντικές θετικές επιπτώσεις αναμένονται από τη βελτίωση των υποδομών περίθαλψης (ενίσχυση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, υπηρεσιών δημόσιας υγείας, υπηρεσιών ψυχικής υγείας κτλ), τη μέριμνα για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και την βελτίωση της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας.</p>
Χρήσεις γης – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία		
<ul style="list-style-type: none"> ΠΣ10Α: Ορθολογική χρήση γης. ΠΣ10Β: Προστασία και αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων. ΠΣ10Γ: Διαχείριση, συντήρηση, αναβάθμιση και αποτελεσματική 	<ul style="list-style-type: none"> Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ εντάσσονται σε ένα πλαίσιο ορθολογικών χρήσεων γης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στη μεταβολή στην αξία της ακίνητης περιουσίας στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης; Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ; 	<p>Σε γενικές γραμμές δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.</p> <p>Ωστόσο, οι δράσεις υποστήριξης των ΡΟΜΑ (διαχείριση χώρων μετεγκατάστασης, βελτίωση συνθηκών διαβίωσης) αναμένεται να συμβάλλουν θετικά στην αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις εκτάσεις περιμετρικά των υφιστάμενων περιοχών διαμονής των ΡΟΜΑ.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
χρήση των υπαρχουσών υποδομών καθώς και των πόρων για την ανάπτυξη νέων υποδομών.		
Πολιτιστική Κληρονομιά		
<ul style="list-style-type: none">ΠΣ11Α: Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.	<ul style="list-style-type: none">Προστατεύονται επαρκώς μνημεία, ιστορικά κτίρια και αρχαιολογικά προστατευόμενες περιοχές από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ;Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην ανάδειξη και βιώσιμη αξιοποίηση χώρους και πόρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος;	Δεν αναμένονται άμεσες ή έμμεσες μετρήσιμες επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων του εν λόγω ΤΠ.

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Τομέας Προτεραιότητας 6: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου		
Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ1Α: Προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και η αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα οδηγήσουν σε απώλεια οικοσυστημάτων; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν προστατευόμενες περιοχές; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα επηρεάσουν δυσμενώς τα είδη πανίδας και χλωρίδας; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που θα κατακερματίσουν τη συνέχεια μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, ή που θα αποτελέσουν φραγμό στις μετακινήσεις ατόμων ή πληθυσμών πανίδας; 	<p>Στα πλαίσια του εν λόγω ΤΠ προβλέπονται δράσεις ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος, οι οποίες αναμένεται να έχουν ισχυρές θετικές επιπτώσεις στην προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας.</p> <p>Επιπλέον, δράσεις όπως η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην επίτευξη του ΠΣ. Παράλληλα, μία πλειάδα δράσεων του εν λόγω ΤΠ (ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, αντιδιαβρωτικά έργα, αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης, υποδομές διαχείρισης υγρών και στερών αποβλήτων, ηλεκτροκίνηση της αστικής συγκοινωνίας, διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων κτλ), αναμένεται να προκαλέσει έμμεσες θετικές επιπτώσεις (ποικιλής έντασης και έκτασης) στην προστασία, διατήρηση και διαχείριση της βιοποικιλότητας και στην αποφυγή απώλειας οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών.</p> <p>Αντίθετα, υπάρχει πιθανότητα εμφάνισης δυσμενών επιπτώσεων σε φυσικές περιοχές, οικοσυστήματα, είδη χλωρίδας και πανίδας από την κατασκευή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων και οδικών αρτηριών. Ωστόσο, μολονότι εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις στη δομή των βιοτόπων, στην επικοινωνία μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων και προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στη βιοποικιλότητα, από την κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων κτιριακών ή συγκοινωνιακών υποδομών, θα είναι αρνητικές, εντούτοις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας). Τόσο η αποφυγή χωροθέτησης των νέων υποδομών μέσα ή πλησίον προστατευόμενων περιοχών, όσο και ο σχεδιασμός και η ενσωμάτωση στα έργα 'πράσινων υποδομών' θα βοηθήσει στην προστασία και της βιοποικιλότητας και της συνέχειας μεταξύ σημαντικών οικοσυστημάτων.</p> <p>Σε περίπτωση που η προβολή του τουριστικού προϊόντος και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου οδηγήσουν σε υπέρμετρη</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<p>ανάπτυξη τομέων θεματικού τουρισμού (όπως ο οικοτουρισμός), θα μπορούσαν να προκληθούν δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Συνεπώς, ο θεματικός τουρισμός, και ιδιαίτερα ο οικοτουρισμός, πρέπει ν' αναπτυχθεί με προσοχή, καθώς μέσω αυτού μπορεί να επιτευχθεί ακόμη και ανάδειξη της βιοποικιλότητας μέσω των οικοτουριστικών δραστηριοτήτων, αν υπάρξει προσεκτικός σχεδιασμός.</p> <p>Οι κατασκευαστικές εργασίες των λοιπών παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p>		
<p>Ατμόσφαιρα</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ2Α: Μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αέριων ρύπων και σωματιδίων που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα; 	<p>Η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών, οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων που θα συνδράμουν σε μία λειτουργικότερη διασύνδεση των συγκοινωνιών και κυρίως η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου τομέα αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα (λόγω της εξοικονόμησης ενέργειας που με τη σειρά της οδηγεί σε μείωση χρήσης ορυκτών καυσίμων και εκπομπή αέριων ρύπων).</p> <p>Παράλληλα, μία σειρά δράσεων του εν λόγω ΤΠ (ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα, ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, ηλεκτροκίνηση της αστικής συγκοινωνίας, διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων κτλ), αναμένεται να προκαλέσει έμμεσες θετικές επιπτώσεις (ποικιλής έντασης και έκτασης) στην προστασία της ατμόσφαιρας.</p> <p>Αντίθετα, υπάρχει πιθανότητα εμφάνισης δυσμενών επιπτώσεων από την κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων οδικών τμημάτων, καθώς και από τις κατασκευαστικές εργασίες των λοιπών παρεμβάσεων. Ωστόσο, αυτές αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας).</p>
<p>Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή</p>		

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ3Α: Ελαχιστοποίηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. • ΠΣ3Β. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτηριακού δυναμικού. • ΠΣ3Γ. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή επί τα χείρω των εκπομπών αερίων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από τους τομείς δραστηριότητας που είναι συναφείς με το ΕΠ; ○ Περιλαμβάνονται υποδομές ή/και δραστηριότητες που ενδεχομένως να συνδράμουν στη εμφάνιση μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών στο φυσικό ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής; ○ Θα υπάρξει κίνδυνος εμφάνισης μεγάλων ατυχημάτων ή/και φυσικών καταστροφών σε παρεμβάσεις του ΕΠ λόγω της κλιματικής αλλαγής; ○ Θα συντελέσει η εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και θα υποστηριχθεί από την υλοποίηση του Προγράμματος η ενεργειακή αποδοτικότητα; 	<p>Η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών, οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων που θα συνδράμουν σε μία λειτουργικότερη διασύνδεση των συγκοινωνιών και κυρίως η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου τομέα αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα (λόγω της εξοικονόμησης ενέργειας που με τη σειρά της οδηγεί σε μείωση χρήσης ορυκτών καυσίμων και εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου).</p> <p>Παράλληλα, μία σειρά δράσεων του εν λόγω ΤΠ (ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα, ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, ηλεκτροκίνηση της αστικής συγκοινωνίας, διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων κτλ), αναμένεται να προκαλέσει έμμεσες θετικές επιπτώσεις (ποικίλης έντασης και έκτασης) στην ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της.</p> <p>Επιπλέον, δράσεις όπως η υλοποίηση έργων αντιμετώπισης της διάβρωσης και των πλημμυρών, αναμένεται να έχουν άμεσες θετικές επιπτώσεις στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.</p> <p>Αντίθετα, υπάρχει πιθανότητα εμφάνισης δυσμενών επιπτώσεων από την κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων οδικών τμημάτων, καθώς και από τις κατασκευαστικές εργασίες των λοιπών παρεμβάσεων. Ωστόσο, αυτές αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας).</p>
Θόρυβος		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ4Α: Μείωση του θορύβου που προκαλείται από τις παραγωγικές και συγκοινωνιακές υποδομές και δραστηριότητες, με παράλληλη αποφυγή έκθεσης σε επίπεδα περιβαλλοντικού θορύβου 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα μειωθούν τα επίπεδα θορύβου; 	<p>Η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών, οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων που θα συνδράμουν σε μία λειτουργικότερη διασύνδεση των συγκοινωνιών, η ηλεκτροκίνηση της αστικής συγκοινωνίας και η διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων, αναμένεται να επιφέρουν θετικές επιπτώσεις στη μείωση του θορύβου σε τοπικό επίπεδο.</p> <p>Αντίθετα, υπάρχει πιθανότητα εμφάνισης δυσμενών επιπτώσεων από την κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων οδικών τμημάτων, καθώς και από τις κατασκευαστικές εργασίες των</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
που υπερβαίνουν τα επιτρεπτά όρια.		λοιπών παρεμβάσεων. Ωστόσο, αυτές αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας).
Υδάτινοι Πόροι		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ5Α: Ελαχιστοποίηση της ρύπανσης των υδάτων (διατήρηση και βελτίωση ποιότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων). • ΠΣ5Β: Ελαχιστοποίηση της ποσοτικής υποβάθμισης των υδατινών πόρων και της διάσπασης του υδρογραφικού δικτύου. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από ρύπανση, ή ακόμα και να βελτιώσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος; ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να διατηρήσουν/βελτιώσουν τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και να προστατέψουν το υδατικό περιβάλλον από διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου; ○ Αναμένεται οι παρεμβάσεις του Προγράμματος να προστατέψουν από πλημμύρες; 	<p>Η υλοποίηση έργων αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων, έργων αντιμετώπισης διάβρωσης των ακτών και διαχείρισης των ομβρίων υδάτων, η αναβάθμιση – συμπλήρωση των δικτύων ύδρευσης και η υλοποίηση έργων συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων, εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν στη διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας και της ποσότητας υπογείων, θαλάσσιων και επιφανειακών υδάτων.</p> <p>Αντίθετα, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p> <p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων και η ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων αναμένεται να έχει μικρής κλίμακας επίδραση στο υδατικό περιβάλλον, εξαιτίας των ρυπαντικών φορτίων που θα προκύπτουν κατά το στάδιο της κατασκευής των συγκοινωνιακών υποδομών, οι οποίες ωστόσο μπορούν να μετριαστούν με την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης. Κατά τη φάση λειτουργίας των υποδομών εκτιμάται ότι μπορεί να προκληθούν αρνητικές επιπτώσεις από τις αποπλύσεις των οδοστρωμάτων στις περιπτώσεις βροχοπτώσεων. Με την ενσωμάτωση των απαραίτητων τεχνικών παρεμβάσεων στον σχεδιασμό των επιμέρους έργων θα εξασφαλιστεί τόσο η προστασία του υδατικού περιβάλλοντος από τη διάσπαση του υδρογραφικού δικτύου, όσο και πρόληψη πλημμυρικών φαινομένων.</p>
Τοπίο		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ6Α: Ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό, ανθρωπογενές και πολιτιστικό τοπίο και ει 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα υπάρξει μεταβολή στον φυσικό, πολιτιστικό και αισθητικό χαρακτήρα του τοπίου στις περιοχές υλοποίησης του Προγράμματος; ○ Θα υπάρξει κατακερματισμός του τοπίου από την υλοποίηση του Προγράμματος; 	<p>Δράσεις όπως η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον, οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων και η προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της περιφέρειας, αναμένεται να έχουν θετικές</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
<p>δυνατόν αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου (αστικού, αγροτικού, πολιτιστικού και φυσικού) μέσω της εφαρμογής του ΕΠ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου; 	<p>επιπτώσεις στην αναβάθμιση της αισθητικής του υφιστάμενου τοπίου.</p> <p>Επιπλέον, οι δράσεις του εν λόγω ΤΠ που σχετίζονται με τη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων, αναμένεται να προκαλέσουν έμμεσες θετικές επιπτώσεις στην προστασία και αναβάθμιση του τοπίου.</p> <p>Η κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων και οδικών τμημάτων, ενδεχομένως να επιβαρύνει τοπικά την αισθητική του τοπίου. Οι δυνητικές επιπτώσεις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας) και δεν αναμένεται να κατακερματίσουν το τοπίο ή να το μεταβάλλουν σε σημαντική έκταση.</p> <p>Επιπρόσθετα, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p>
Έδαφος		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ7Α: Διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των εδαφών. • ΠΣ7Β: Μείωση της ρύπανσης των εδαφών. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην διαφύλαξη της ποσότητας και της ποιότητας των χρήσιμων εδαφών; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην μείωση της ρύπανσης και υποβάθμισης του εδάφους; 	<p>Η υλοποίηση έργων αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων, έργων αντιμετώπισης διάβρωσης των ακτών και διαχείρισης των ομβρίων υδάτων και η υλοποίηση έργων συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων και διαχείρισης στερεών αποβλήτων, εκτιμάται ότι θα συνεισφέρουν στη διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας και της ποσότητας των εδαφών.</p> <p>Αντίθετα, οι κατασκευαστικές εργασίες των παρεμβάσεων αναμένεται να προκαλέσουν περιορισμένες δυσμενείς επιπτώσεις (πολύ περιορισμένης έκτασης ή διάρκειας παρεμβάσεις).</p> <p>Η κατασκευή νέων οδικών αξόνων, η ολοκλήρωση αναβάθμισης των υφιστάμενων αναμένεται να έχει μικρής κλίμακας επίδραση στο έδαφος, εξαιτίας των ρυπαντικών φορτίων που θα προκύπτουν κατά το στάδιο της κατασκευής των συγκοινωνιακών υποδομών, οι οποίες ωστόσο μπορούν να μετριαστούν με την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης. Κατά τη φάση λειτουργίας των υποδομών εκτιμάται ότι μπορεί να προκληθούν αρνητικές</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
		<p>επιπτώσεις από τις αποπλύσεις των οδοστρωμάτων στις περιπτώσεις βροχοπτώσεων.</p> <p>Η κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων αναμένεται να επιβαρύνει τοπικά το έδαφος, τόσο λόγω της δεδομένης κατάληψης εδαφών όσο και λόγω της αύξησης της παραγωγής στερεών αποβλήτων. Ωστόσο, οι δυνητικές επιπτώσεις αξιολογούνται ως μικρής έκτασης και έντασης καθώς οι εν λόγω παρεμβάσεις είναι σχετικά περιορισμένες (τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας), εφόσον δεν καταληφθούν σημαντικά χρήσιμα εδάφη.</p>
Πληθυσμός – Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ8Α: Βιώσιμη αύξηση του πληθυσμού. • ΠΣ8Β: Βιώσιμη προσβασιμότητα. • ΠΣ8Γ: Καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών. • ΠΣ8Δ: Βελτίωση της πρόσβασης στην εργασία, εκπαίδευση, αγορές, υπηρεσίες, αναψυχή. • ΠΣ8Ε: Τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ και διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με αυτές ή εξαρτάται από αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Θα αυξηθεί βιώσιμα ο πληθυσμός; ○ Υπάρχει εύκολη και λειτουργική πρόσβαση σε όλες της περιοχές της περιφέρειας και σε θέσεις ενδιαφέροντος; ○ Βελτιώνεται η πρόσβαση στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών; ○ Επιτυγχάνεται καταπολέμηση της φτώχειας και άρση των κοινωνικών αποκλεισμών; ○ Αναμένεται τόνωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις του ΕΠ; ○ Αναμένεται διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται ή εξαρτάται από τις παρεμβάσεις του ΕΠ; 	<p>Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στον συγκεκριμένο ΤΠ αναμένεται να συμβάλουν θετικά στη βιώσιμη αύξηση του πληθυσμού.</p> <p>Δημιουργούνται συνθήκες για σημαντικές θετικές επιπτώσεις τόσο σε επίπεδο πληθυσμού (αναβάθμιση υπηρεσιών εκπαίδευσης, κοινωνικής πρόνοιας και πολιτισμού, βελτίωση της πρόσβασης στις κοινωνικές, υγειονομικές και δημόσιες υπηρεσίες για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ιδιαίτερα για άτομα ευαίσθητων κατηγοριών, άρση των κοινωνικών αποκλεισμών κτλ), όσο και σε επίπεδο παραγωγικών δραστηριοτήτων και οικονομικής δραστηριότητας της περιφέρειας (τόσο λόγω της αναβάθμισης και προβολής του τουριστικού προϊόντος και του πολιτιστικού αποθέματος της περιφέρειας, όσο και λόγω της τόνωσης των παραγωγικών και οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τις δράσεις αυτές).</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
Ανθρώπινη Υγεία		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ9Α: Βελτίωση ποιότητας ζωής. • ΠΣ9Β: Ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων που σχετίζονται με τομείς σχετικούς προς το ΕΠ. • ΠΣ8Δ: Αναβάθμιση των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και στη μείωση ατυχημάτων; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα σε των υποδομών κι υπηρεσιών υγείας και βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές; 	<p>Αναμένονται θετικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής κατοίκων και επισκεπτών της περιφέρειας, τόσο την κατασκευή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων υποδομών (πχ υποδομών παιδικής φροντίδας, υποδομών κοινωνικής πρόνοιας, υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον, υλοποίηση αναπλάσεων οδικών αρτηριών πόλεων, ηλεκτροκίνηση της αστικής συγκοινωνίας, διεύρυνση του δικτύου Ποδηλατοδρόμων κτλ), όσο και από την αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών (εφαρμογές ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα, υπηρεσίες παιδικής φροντίδας, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας κτλ).</p> <p>Επιπλέον, αναμένεται ελαχιστοποίηση των ζητημάτων υγείας και των ατυχημάτων από τη λειτουργία των προτεινόμενων παρεμβάσεων (έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης, υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων, υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον, υλοποίηση αναπλάσεων οδικών αρτηριών). Ταυτόχρονα, η συμπλήρωση/αναβάθμιση του τοπικού οδικού δικτύου αναμένεται να βελτιώσει την πρόσβαση σε υποδομές κι υπηρεσίες υγείας.</p>
Χρήσεις γης – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία		
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣ10Α: Ορθολογική χρήση γης. • ΠΣ10Β: Προστασία και αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων. • ΠΣ10Γ: Διαχείριση, συντήρηση, αναβάθμιση και αποτελεσματική χρήση των υπάρχουσών υποδομών καθώς και των 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ εντάσσονται σε ένα πλαίσιο ορθολογικών χρήσεων γης; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στη μεταβολή στην αξία της ακίνητης περιουσίας στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης; ○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην προστασία των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ; 	<p>Δράσεις όπως η υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και οι αναπλάσεις οδικών αρτηριών πόλεων, αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στην ορθολογική οργάνωση των χρήσεων γης.</p> <p>Επιπλέον, μία πλειάδα δράσεων του εν λόγω ΤΠ (έργα αντιπλημμυρικής και αντιδιαβρωτικής προστασίας, αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης, υποδομές διαχείρισης υγρών και στερών αποβλήτων, υλοποίηση αναπλάσεων και πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον, υλοποίηση αναπλάσεων οδικών αρτηριών, διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων κτλ), αναμένεται να προκαλέσει άμεσες και έμμεσες θετικές επιπτώσεις (ποικίλης έντασης και έκτασης) στην αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας στις προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεων.</p>

Περιβαλλοντικοί Στόχοι	Καθοδηγητικές ερωτήσεις	Σχόλια/Παρατηρήσεις
πόρων για την ανάπτυξη νέων υποδομών.		Σημαντική παράμετρο αναβάθμιση της αξίας της ακίνητης περιουσίας αποτελούν οι δράσεις τόσο προστασίας και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος, όσο και προβολής και τόνωσης του τουριστικού προϊόντος.
Πολιτιστική Κληρονομιά		
<ul style="list-style-type: none">• ΠΣ11Α: Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.	<ul style="list-style-type: none">○ Προστατεύονται επαρκώς μνημεία, ιστορικά κτίρια και αρχαιολογικά προστατευόμενες περιοχές από τη λειτουργία και ανάπτυξη των δράσεων του ΕΠ;○ Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠ θα οδηγήσουν άμεσα ή έμμεσα στην ανάδειξη και βιώσιμη αξιοποίηση χώρους και πόρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος;	<p>Η κατασκευή νέων ή επέκταση υφιστάμενων κτιριακών και συγκοινωνιακών υποδομών δεν αναμένεται να επηρεάσει τη διατήρηση, προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος, εφόσον η χωροθέτηση τους δεν γίνει σε θέσεις πολιτισμικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.</p> <p>Αντίθετα, αναμένονται θετικές επιπτώσεις τόσο από την βελτίωση της προσβασιμότητας σε θέσεις πολιτισμικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, όσο και από τις δράσεις προστασίας και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος, καθώς και προβολής και τόνωσης του τουριστικού προϊόντος της περιφέρειας.</p>